

Бәсти Гәлбинур
ГӘЛӘМ

Бәсти Гәлбинур

ГӘЛӘМ

*Ә зуһун чуһури нә азәрбајҗони
нүвүсдә оморә широһо
Јәһуди вә азәри дилиндә ше`рләр*

“Sholumi”

Центр сохранения и развития национальных традиций, самобытности языка,
культурного и исторического наследия горских евреев

Israel, 2012

Фонд СТМЭГИ

Книга издана при финансовой поддержке президента Международного благотворительного фонда «СТМЭГИ» д-ра Германа Рашбиловича Захарьяева.

Гэлэм / Бэсти Гэлбинур (Батсион Абрамова) - Ә зуһун чуһури нә азәр-бајчони нүвүсдә оморә широһо. Јәһуди вә азәри дилиндә ше`рләр топлусу. “Sholumi”, Israel, 2012 – 104 сәһ.

Бэсти Гэлбинур (Батсион Абрамова) - ә Гүбә мәһлүмәј инкилиси кор сохди, ә Исроил ә сосиални корһо дәниширә, әз чәһми нүвүсдәкорһој чу-һурһој доғи јәкини. Әз 2006-мүн саләвоз широһо, поемаһо нә һекајәһо нү-вүсдәрә сәр күрди, ә зуһун чуһури нә азәрбајчони нүвүсдә.

Ә гәдимә хори Гүбә ә һилом чүм вокунди. 20 сали әдәј ә Исроил зи-һисдә.

Бэсти Гэлбинур (Батсион Абрамова) - Азәрбајчанын Губа рајонунда анадан олмуш, орада инкилис дили мүәллимәси кими фәалијјәт көстәр-мишдир. 20 илдир ки, Исроилдә јашајыр. Бурада даһа бир али тәһсил ал-мыш, сосиал ишчи сәнәтинә јијәләнмишдир. Әдәби фәалијјәтә 2006-чы илдән башламышдыр. Азәри вә јәһуди дилләриндә јазыр. Исроил Јазычы-лар Иттифагынын үзвүдүр.

© Batsion Avraham, 2012, Israel

© «Sholumi», 2012, Israel

*Гојмәј дүли, мәлһәм чунн,
Палаша ов, кәрмә нуни,
Дәһәм ләһә, шир дәдәји,
Чү поки зуһун дәдәји!*

ЗУҺУН ДӘДӘЈИ

Гэлэм

Дир лов бирэ купэј¹ күлүм,
Ө гэд кулһој тикон вүрүм.
Өз и дэрдһој дүл вәкүрүм,
Чүтам түрә бәхш дүм, гэлэм?

Ө и дүнјо чү нә дирәм?
Һонкој дәрјо мә пур бирәм.
Ө дәсмә тү мэләрз, гэләм,
Нә вокундәм ләһә һаләм.

Јә курундә шәлә бәсдәм,
Ө кәмәрмә мә дәбәсдәм.
Данусдәнүм рәһмә дури,
Һәрмәһмә бош, дустә гэләм.

Нүвүсдә нисд һәсонтә кор,
Нүкәр дүли нүвүсдәкор.
Бисдорикә әри јү јор,
Кумәк миди урә, гэләм.

Воку, фәм сох дүл сурдорә,
Өз дур шинох хиридорә²,
Гәллә пулә хуно норә,
Мәсох кофә сәгә, гэләм.

¹ купэј күл – гүнчәј күл,

² хиридор – точир, сараф

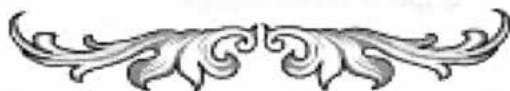
Кофэ расун э јэ дэрддан,
Кофэ расун э гэдүрдан,
Куфдирикэ эри надан,
Мәһәно нисд урә, гәләм.

Әз заркор пүрс гэдүр зарә,
Әз мизроб пүрс һовој тарә,
Бисдорикә мәлһәм јарә,
Һич тој нибу түрә, гәләм.

Әри дорә куч ән кофә,
Гимәт кофә, сур ән кофә,
Хүрдә сохдә күк ән кофә,
Лап э сәнг зән сәнгә, гәләм.

Әј дәрдлүјә, сәһәрлүјә,
Әј ширина, дәһәмлүјә,
Һәрмәһ дүлмә, гәләм, гәләм...

2008

Зуһун дэдэји

Гојмэј дүли, мэлһәм чуни,
Палаша ов, кәрмә нуни,
Дәһәм ләһә, шир дэдэји,
Чү поки зуһун дэдэји!

Сәс зүм-зүмә билогһоји,
Сәхдә думон сәр догһоји,
Ихтилотһој будогһоји,
Чү рачи зуһун дэдэји!

У ки, нәгүл ән сәвкини!
Ә дүл һәр кәс у кәрмини,
Чәнд түрлүјә¹ мәһәнини,
Овози зуһун дэдэји.

Ә кәләтә һүрмәтдори,
Дәдәјһорә гимәт нори,
Кофишүрә зијнәт² дори,
Сарафи зуһун дэдэји.

Әз сәр ән сәнг дәһ кәлмәји³,
Широј Шәлмү данандәји,
Әз сәдигһо нушунәји,
Сироги зуһун дэдэји.

¹ түрлү – (инчо) рач, дүлә мәјхуш сохдәниһо

² зијнәт – јарашүг, бәзәк, рачи

³ Әз сәр ән сәнг дәһ кәлмәји – ә сәр тилисим вәриһо кофһо

Күллүжэ бог эн Одоми,
Чогэ кусбэнд Овроһоми,
Һашд рузинэ рүгэн - чоми¹,
Үшүги зуһун дэдэји.

Һохмој Јүсүф, гувот Довид,
Туфон Нүвәһ уни, данит,
Һорој һэгги, дур мәпојит,
Сәс хэлги зуһун дэдэји.

Бијо даним гимәтјүрә,
Чикәјүрә пәсә дирә,
Вир нә сохим һүрмәтјүрә.
Әз чәнд нәсил курә бирә,
Һәвәзсүзә јәдикори,
Мироси зуһун дэдэји.

5 апрел 2010

¹ Һашд рузинэ рүгэн - чоми – шәһәмһој һәнукојирә сухундә-
ниһо чом эн рүгән

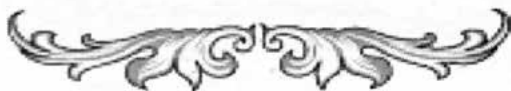
Әри нәвәјмә

Нимәј ән чунмәни тү,
Јә дәстә күлмәни тү.
Әри тү гурбунүм мә,
Үшүг ән чүммәни тү.

Балајмәни, күлмәни,
Тү ки, војкәј дүлмәни.
Коф сох тү, хәндун мәрә,
Сәстү мәлһәм чунмәни.

Тү балај балајмәни,
Ширинә лајлајмәни.
Шор-парамәнд зиһ, воро,
Шоритү шоримәни.

феврал 2010

Шэв Нисону

Эз зир зулум хилос бири
Чун хэлг иму шэв Нисону.
Эз куч залум хилос бири
Ношумој хэлг шэв Нисону.

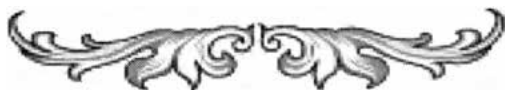
Чуһурһојму ковлэ бири
Ә мән васал, мән Нисону.
Ә јә сүфрә курә бири
Шорә дүлһо шэв Нисону.

Хүшкә гогол - дәһәм ләһә,
Ширин бири тәлһә савзә.
Ә "дәјину" әз јә ләһә,
Овоз дорәјм шэв Нисону.

Ов билогһо ә дәс појисд,
Овоз гушһо ә пәс појисд,
Астараһо ә ләс појисд
Әз и шори шэв Нисону.

Војкәјмәни, һәзиз дустһо,
Мүшкүллүјә дүл инсонһо
Ә ковләји вадараво
Һонкој сүфрәј шэв Нисону.

2009

Духтэр Кавкази

И духтэрхој Кавказиму
Тәһрифлүнүт э гэд хэлгһо.
Коф вокунум әришму мә,
Әз јәкишү, һәзиз дустһо .

Ә пошнәј дог кәлә бири,
Обурлүни догә хуно.
Әз чәтини гэд нә бири,
Сабурлүни догә хуно.

У астарәј ән сәбәһи,
Әз сәр күлһо шәһ сәбәһи,
Сијә чәрдә, хуншини,
Әз ләһәјү күл тижини.

Мичәј чүмү кәһрәбоји,
Рачи рујү һәнк офтоји,
Сәсү әдәј лап зинк зәрә,
Һонкој овһој шәх никәрә.

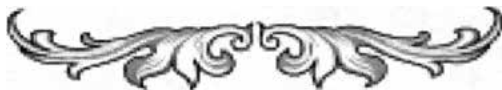
Кэшдэкор бил нэ бу ноши¹,
Бэсдэбуји, чатма гоши.
Хэндэј лову вир нэс бирэ.
Эз хубэ кор дур нэс бирэ.

Хотурхоһи, рэһмэкүни,
У ДЭДЭЈИ, кэрмэ дүли.
Кэлэ-чүклэ гимэт норэ,
Ә у һэммә һүрмәт дорэ.

Әз колути ковлэ бири,
Ә хок хүшдэ у омори.
Ношумојү рәһәт бири,
Ә чунү чун диромори.

У сәс докә әз чәнд үлкәш,
Ә сәр һүнәр, гирәт вәри.
Ә гәд хәлгһој ән һәр чикәш
Ә хубәвоз ә бәһс дәри.

2008

¹ ноши – нәбәлэд

Ә гәд умог чәһмәт иму
Зиндәжуни һәдәт дошди.
Боворим дүл ән хәлг иму
Ә һәр чикә рәһ һәг кәшди.

БОВОР ХУДО

Пој нэ зэрэм

Јэ нэхүши һәр һәжилмә
Бэзэк нори э точ сәрмә.
Әри әнуш минәтдорум
Ә шир дэдәј, укут бәбә.

И һүмүрә мә гәрджундүм
Ә дү инсон, данусдәнүм.
Ә дәсишү кәлә бирәм,
Ә и сүмсә¹ мә расирәм.

Укут бәбә, шир дэдәји
Мәрә зомон-зомон дошди.
Укут бәбә, шир дэдәји
Әз имтоһон вәхт кирошди.

Тә имбуруз э нун бәбә,
Ә шир дэдәј пој нэ зэрәм.
Мә уһорә әз офтоји
Һәминони кәрмтә дирәм.

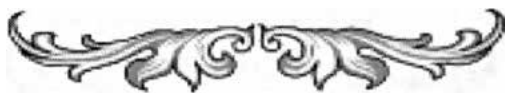
¹ Ә и сүмсә – э и мәртәбә, э и руз, э и һол

Тэ имбуруз э нум бэбэ,
Ә шир дэдәј пој нэ зэрәм.
Мә уһорә әз һүндүри
Ән сәр доғһо зәвәр дирәм.

Тэ имбуруз бовориммә
Ә шир дэдәј, ујут бэбэ,
Үшүт бири ә сәр рәһмә,
Мә әз уһо гувот дирәм.

Шир ән дэдәј, чофој бэбэ
Зәвәрдәси әри һәммә.
Ә и бовор ә һүмүрмә
Мә һич јәбо шәк нэ дорәм.

2009

Дэдэј

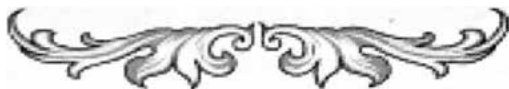
Дэдэј хүндүрэ доги
Ә кэмэр һәјил вәри.
Чүшмәј коврә һәсмуни,
Үшүг астарәј шәви.

Дэдэј покә шәбнәми¹
Ә сәр күлһој сәбәһи.
Дэдэј - ширинә бәһәр,
Әри һәјил тәмәһи.

Дэдэј - лугондә дәрјо,
Бәһәрлүјә богһоји.
Дэдэј палаша овһој
Зүм-зүмә билогһоји.

Дэдэј кәрмә офтоји,
Үшүгү ә һилом дә.
Дэдэј - пәрвонәј күл,
Чәмәнһо, күлзорһоји.

2006

¹ шәбнәм – шәһ сәбәһмүндәји

Сэркуш

*Нэ дан ки, тү, чэимиш бирәм,
Ләһәлмишә коф куфдирәм,
Боворсүзә инсон дирәм,
Ришәсүз, хушкә дор бири.*

Ләки муку эз мә пәри:
"Ә зән, бәлкә Шобот кири?
Тү ә Худо боворим ди,
Рәһ ән урә рәһ вәкири?"

Сэркуш надан курунд бирә,
Сәсү јомон бүлүнд бирә.
Ә шинрәкор гимәт норә,
Насдә кофә чикә дорә.

Әз хушдә разијә бәндә
Имид сохд ки, шәнд кәмәндә.
Јогин мидав һүнәр сохдә,
Ләһә зәрә эз сәр бәрдә.

Чү човоб дүм мә и мәрдә,
Ки, һәл соху у и дәрдә,
Әз мәнәми ә дур кәшдә,
Обур-һәјо данү дошдә?

Вир нә сохдум ә у һүрмәт,
Куфдурум мә ә гәд чәһмәт:
"Бовор инсон јә кузкини,
Мәскән әну гәд дүлүни.

Шэрт нисди ки, Шобот күрүм,
Мэ Шоботэ һүл нэ дорум.
Шэрт уни ки, боворим дүм,
Вичирэ рэһ дүлэ дорум.

Одомиһо шинохдэнүм,
Шобот күрдэ, шэһэм норэ.
Уһо, омо, һич насданүм,
Ә коми дин бовор дорэ.

Боворимэ, иһтиборэ,
Коф Тирорэ учуз күрдэ,
Пој зэрэнүт лап бирорэ,
Әри војкэј дүл вәкүрдэ.

Нэфс хүшдэрэ эзини кэс,
Насдэ дошдэ јэбо бу вэс.
Әз хүшдэ у рази мундэ,
Појү хори һич нэс күрдэ.

Номус, гијрэт, иһтиборэ
Пулэ хуно шомош сохдэ.
Нэс шинохдэ дустэ, јорэ,
Ә шир хүшдэш зулум сохдэ.

Бирәһмэ дүл, мисво насдэ,
Ә руј һони дэрэ бэсдэ.
Дусти нэ дэ э кифлэтү,
Нисди унчош јэ һүрмэтү.

Хәһәр дүшмә әри бирор,
Шүвәр ә зән кәм иһтибор,
Һәжил нисди ә вәч, ә јор,
Ә чичоји, балам, бовор?

Шоботһүли нә сохдәкор,
"Рәһ Худорә шинохдәкор",
Һәчи күрдә нум Худорә,
Фурмундәни инсонһорә?

Куфдирәнүт данандәһо, -
"Коф Тирорә күрдәкорһо
Әз сәр һәсүл дур нәс кәшдә,
Һәдәт хәлгә һәзиз дошдә".

Ә шир дәдәј сәдиг мундә,
Нун бәбәрә зәвәр күрдә,
Ә гәд ән хәлг сәр тик кәшдә
Һәр кәс, бовор Худо дошдә.

Һич мәкуј тү: "ни мүрүм мә", -
Һүмүр пучи, зу варасдә.
Әз һәмәл дәс бәһәр күрдә,
Инсон әнчәг јә нум бәрдә.

2009

Боворими рəһ Худо

Ә гэд умог, ә колути,
И хэлг иму һүмүр хурди.
Бовор дори, дусти офди,
Һүрмэт, һүзэт дустә күрди.

Ә гэд умог чəһмэт иму,
Зиндәкуни, һэдэт дошди.
Боворим дүл ән хэлг иму,
Ә һәр чикә рəһ һэг кəшди.

Куш вонори и инсонһо
Ә коф һохом, ә коф Тиро.
Чикәј кэлә-чүклә кəшди,
Номус, гијрэт, нэфсә дошди.

Әри ән хэлг чунә дори,
Хүшдәрәш һич пәс нә нори.
Јә эзини рəһә уһо
Укут нори әри һәјлһо:

Ә кэлэтә һүрмэт дорә,
Ә рəһ чүклә зəһмэт норә,
Инсонһорә гимэт дорә
Һисд ә Худо бовор дорә.

Ә дү-јәки кумәк бирә,
Әз чәтини ә дур бирә,
Әз шори дүл кәс пој дорә
Һисд ә Худо бовор дорә.

Әри јәки бирә сурдор,
Әз пәхили дур бирәкор,
Офдорәрә тик күрдәкор
Ә рәһ Худо бовор дорә.

Ә хүшкә әрх ов докундә,
Әз чүм фәгир һәрс покундә,
Пул дирәнки сәргуз мундә
Һисд ә Худо бовор дорә.

Әз норә рәһ ән бәбәһо,
Шинрә хубә кофһој Тиро,
Вәкүрдәтһо и укутһо
Һисд бовор дүл ән инсонһо!

2010

Дәдәј

Бинәборуј ән дүнјорә
Ә и һилом дәдәј нори.
Нәхүш зәрә и дүнјорә
Чәнд мәһәнә дәдәј дори.

Сипрә мујә кәлә зәни,
һилом дирә пирә зәни.
Әз һүмүрү руз кирошди,
Ә сифәтү ләпүр һишди.

Чәтиниһо амбар дири,
Омо, у һич хүрд нә бири.
Гимәтүни чофоһојү, -
Кәлә сохдә балаһојү.

һәзиз күрдә һәммә хәлгә,
Әри һәјил у јә точи.
Винү әз у кәрмә һәлгә,
Чоһил, оһил һә миһточи.

Чикә дәри әри һәрки
Ә дүл дәдәј јәки-јәки.
Дәдәј - имид ән һәјили,
Дәдәј - бовор ән һәјили.

У имидә, һәм боворә,
Ә дүл һәјил чикә дорә.
Әхи, дәдәј һәр бој соги,
Тәјтә һәјил ә һиломи!

2008

*Балај дү хоринүм: Кәнһон, Азәри,
И дү нум әри мә кәләји сәри.
Аташ гәд дүлмәни, үшүг чумһојмә,
Әз уһо мироси рүһ нәшумојмә.*

ДҮ ХОРИ

Азэрбајчон - Јэршолэјим

Ә дү хори һә гәрдохунди
И һүмүрмә, ношумојмә.
Ә дү хори чикә күрди,
Пәнчә шәнди мәтләбһојмә.

Азэрбајчан - куфорәјмә,
Унчо шинрә нәнужһојмә,
Вәкүрдәмһо укутһојмә
Кушвор бири ә кушһојмә.

Ә у хори чүм вокундәм,
Әз аташү пој вәкүрдәм,
Ә синәјү хунә күрдәм,
Унсуз рәһәт нисд ховһојмә.

Хуш кирошди руз һүмүрмә,
Чикә офди мәтләб дүлмә.
Унчо рәһәт бири чунмә,
Ә дустһоји һәр сурһојмә.

Омо, кәнә јә мүшкүлмә
Дәрд дәшәнди ә сәр дүлмә:
Һәсрәт хори бәбәһојмә.
Пуч нә бири имидһојмә..

Бисд сал пишо бирэ кори:
Пој дэшэндэм э и хори.
Имоһој јэ кэлэ дори,
Шив вошэнди ришәһојмә.

Ә дамармә шәх хунмәни,
Ә гәд јә тән дү чунмәни,
У тој - бу тој Вәтәнмәни
Азәрбајчон - Јәршоләјим.

Ки һошири мәрә хуно,
Һәм ә инчо, һәм ә унчо.
Војкәј дәдәј, мәрә хуно,
Азәрбајчон?! Јәршоләјим?!

Ә пишој тү тики сәрмә,
Шин әј Вәтән, әз кон дүлмә
Коф кунчундәм ә нумтү мә.
Чү хушбәхти и рузһојмә!

2008

Дү дәдәј

Ә сүфрәј Нисону нүшдәнки кифләт
Шинрәни һәмишә әзини һикмәт¹:
"Имисал инчојим, хуби әриму,
Саликә ә хори ән бәбәһојму.

Ә гәдүшә хори расирә иму,
Ә чикә бијово мәтләб дүлһојму.
Дү һозор сали ки, мундәјм әз у дур,
Дијә вәхт омори, бијо динч бу дүл."

Әји кофһорәвоз һә кәлә бирә,
Ә хори Исроил дорәјм боворә.
Ә мәскән ән аташ әз дәдәј бирә,
Күрдәјм нүвүсдәһој вәлкһој Тирорә.

Һәчи әз һәјили чүклә дүл иму,
Ә дү чикә бири, дү һәдәт дошди.
Әз хори Бабәки² гувот пој иму,
Дүл иму ношумој чуһурә дошди.

Кәлә бирәјм иму ә и дүләвоз,
Ә мугомот дорәјм шинә овоз.
Хосдәјм и хорирә ә дүл-чунәвоз,
Бирор бирәјм иму ә и хәлгәвоз.

¹ һикмәт – һохмо

² Бабәк – икидә кук ән Азәрбајҗон

Күрдәйм э гэд хунэ һэдәтһојмурэ,
Һүрмәт кэлэ-чүклэ, чәһмәт имурэ.
Миһидһорэ дошдәйм, нәсиһәт дирәйм,
Ә шори дүлшорһо иму шор бирәйм.

Һәчи әз дү хори иму пој дирәйм,
Ә дүлһо, чунһојму гувот вәкүрдәйм.
Һәр дү јә дәһәми, ширини уһо,
Һич чиро ни имбу чун әз ношумо.

Кәләјму, чүкләјму һәчи бәсдәји
Ә инчә тәләвоз э и дү хори.
И дү хок әриму јә чүфт дәдәји,
Имурэ чун дори, ношумо дори.

Ә һәр чој бисдорим э күнч дүл иму
Ән хубә, һәзизә чикәрә күрди.
Јәкикә уни ки мозолмәндиму,
Бәхт иму әз уһо чәкәрә күрди¹.

2009

¹ чәкә күрди – бинә нори, күк вәкүрди

Гүбә

Ә чү мошол зәнүм¹ түрә,
Чүтам хорој зәнүм түрә,
Үшүг чүммә кујум түрә,
Ширин чунмә кујум түрә,

Әј һәзизә Гүбәймә тү,
Кәрмә һәлгәј дәдәймә тү,
Ширинә хов, хәјолмә тү,
Һәсрәт дүлмә, хоројмә тү.

Азәрбајчон күлүстони,
Шәһәрһојү шәјр, достони.
Ә гәдишү тү купәј күл,
Јарашуг тү мәлһәм һәр дүл.

Богһој сиби дәстә бәсди,
Рачишүрә гәдәр нисди.
Ә гутинәј күзәлһој тү,
Ранк ән сибһо хол вәнкәсди.

Хушә мәзәј пурә богһо,
Покә әвир пирә догһо
Һәлә ә гәд хунмә дәри,
Ә гәд дүлмә, чунмә дәри.

¹ мошол зәрә – тој сохдә, ухшәтмиш сохдә, бәмзәр сохдә

Ә у рачә мәскән мунди,
Бәхтәвәрә һәжилимә.
Әз у хори пој вәкүрди,
Мәтләбһој дүл чоһилимә.

Әј һәзизә Гүбәјмә тү,
Кәшдә ујлог бәбәјмә тү,
Әј кирошдә рузһојмә тү,
Һәсрәт дүлмә, һоројмә тү.

Әз тү ә дур мундәм, Гүбә,
Сузов дәри ә сәр дүлмә.
Јә руз мијом ә појтү мә,
Гәл дәшәнүм ә гәлтү мә.

Кәшдүм ә гәд әну богһо,
Варам ә у шох будогһо.
Кәшүм тәјтә сирожимә
Һовој түрә ә синәјмә.

Бәлкә унчо јә сур кәшдүм,
Ә у рузһо мә вокошдүм.
Әј һәзизә Гүбәјмә тү,
Ширинә хов, хәјолмә тү.

2010

Дэрдһој һәрмәһи

Дү гэдүшә хори шинохдәнүм мә,
Јәки ношумојмә, јәки чунмәни.
Һәр дү хориһорә сәхд хосдәнүм мә,
Һәр дү һәзобкәши, һәр дү ән мәни.

Әри ән шәш милјон биһовун иму
Дүлһо әдәј сухдә, һә зәрә нолә.
Сәссүзә ширина кәшдә ә һәсму,
Чүтам вәкүрдә у ингәдә корә?

Рачә Хәзәр дошди ә синә сүрхә,
Ә кәрми ов хүшдә у һәр бој сухди.
Үзкә талан сохди, бәрди у сүрхә,
У кузки һәмишә сијә руј мунди.

Террор ә чәнд һүмүр һәр бој гәсд сохди,
Исроил јос күрди, јәхән парәји.
Әз дәрд "Дувор Мәһоров" хун тији сохди,
Һәр сәнгү шәһоди ән чәнд јарәји.

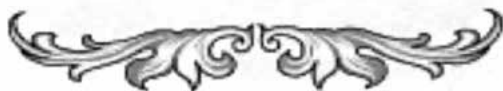
Әрмәни дәс кәши ә сәр Гәрәбог,
Бүлбүлһој Шушәрә әз лула парунд.
Ә базуј Хочалы вәно јомон дог,
Сүмүк хәлг Гүбәрә ә дувор чарунд.

Өз вэжүрдэ дэрдһо догһо сэнг бисдо,
Сэнгһо довом нэ до, э чингил чарусд.
Шоһ дог мэгрур појисд, сэргуз нэ бисдо,
һэрс чүмү э билог, никэрэ чарусд.

Исроил һэрс чүмэ э синэ рухунд,
Ө кэс мэллүм нэ сохд, урэ хори хурд.
Бисдо Шурэ дэрјо эз и дэрд курунд,
Өз дэрд дүл бэхш нэ до, гэлэ нэ вокунд.

И хориһо хушэш эз бэхт, эз мозол,
Өдэј һэ хун дорэ и јараһошү.
И пирэ зомонэ һишди ки э јор,
Өз дэрд хүрд нэ бири һич балаһошү.

2009

Дү хори

Балај дү хоринүм: Кәнһон, Азәри,
И дү нум әри мә кәләји сәри.
Аташ гәд дүл мәни, үшүг чумһојмә,
Әз уһо мироси рүһ нәшумојмә.

Һәрдүшү гәдүши, поки, ки уһо,
Јәки мәскән аташ, јәки ән Тиро.
Әз Зәрдүшт, Овроһом мундәт јәдикор,
Мәст бирә уһорә јә бо дирәкор.

Торих зулум сохди ә и дү хори,
Кушд бала бурчунди, дәдәјә дори¹.
Ә рәһ сәдигимһо дувор дәбәсди,
Шәлмү данандәрә әз тәхт вәнкәсди.

Мүлк милих Довитә, хори Азәрә
Дог дори, сухунди, мәпүрс гәдәрә.
Зулм шәвһо ә руј мәнк локо вәнкәсди,
Рузһо думон күрди, һәсму кирисди.

Дү бо вачарунди кумәј чуһурә,
Балаһо ә дүнјо бири тутунә.
Ки воку мисоху и дог дәдәјә,
Ә и дү һозор сал сирог дәдәјә?

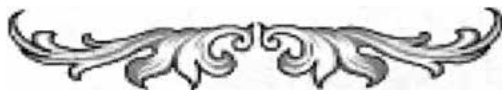
¹ "Кушд бала бурчунди, дәдәјә дори" – әз достон "Дәдә Горгуд"
вәкүрдә оморә фикири

Ө гэд аташ һишди говормэ бирэ,
У мэскэн аташа чүм дирэ-дирэ.
Зиндэ-зиндэ кэндэ пусд Нэсимирэ,
Ө пишој офтоји пэрдэ кэширэ.

И хориһо амбар дури эз јэки,
Әри чү бэхтошү ухшәши һәчи?
Гэдэр нисд нискилэ¹, гэдэр нисд дэрдэ,
Әз чичо оморэ зулум ингэдэ?

Синэ говормәји и јә чүфт хори,
Уһош ә бәхт иму һәчи офдори.
Бэдә дүл, бэдә нәфс дануку, омо,
Ө дэс күрдәјм иму Аташ, нә Тиро.

2009

¹ нискил – курунэ, нэ варасдәнијә дэрд

Әј дуст, кәвүл хурд мәсох тү,
Дәр дүл түрә фирәһ воку.
Бовор инсон вир мәсох тү,
Ә дүл ән у ја рәһ воку.

ДҮЛМӘ

Дүлмэ

Вичири курунэ сэвэр¹,
Домунди тү э дэрдисэр.
Мозол түни, кэш, эз сэр бэр,
Ә дэрдэчэр бошә дүлмә.

Ә курунэ дэрд офдори,
Бэхтэш эз тү гәһр омор,
Әрчү һәчи хок бисдори
Ә сад чикә бошә дүлмә?

У бивофо э сәнг чарусд,
Чүни эз тү рујә чарунд?
Чү бисдо ки, сухди домунд
Ә гэд пусд тү һәчи, дүлмә?

Дэрдһој түрә нисди гэдәр,
Вир сохдәј тү дэдәј-хәһәр,
Бирәј миһточ ән јә хәбәр,
Әшгү јәтим мунә дүлмә.

Әхи, әрчү һәчи бисдо?
Үшүгә руз сијә бисдо?
Әри һәммә күрпи бисдо,
Ә тәхт ән әшг нүшә дүлмә?

2006

¹ сэвэр – зәнбил

Бәбә

Кәнә дүлмә э сәрәвоз э бәһс дәри,
 Кәнә чүммә э мүнүков, э һәрс дәри,
 Әрчү һәчи кирошдә руз э нәһс дәри,
 Һуркуј¹ бәбә һич нәс рафдә э сәр дүлмә?

Өз гәд ән хәлг әдәм кәшдә, һорөј зәрә,
 Ә күнч тинкә појисдокор мошол² зәрә,
 Ә нүшдәнки, вәхүшдәнки һә вој зәрә,
 Һуркуј бәбә һич нәс рафдә эз сәр дүлмә.

Бәбә нә бу, у јә дог бу э кәмәрмә,
 Јә молох бу, гәрәвул бу э сәр сәрмә,
 Хотурхоһ бу, у мәлһәм бу э һәр дәрдемә,
 Һуркуј бәбә һич нәс рафдә эз сәр дүлмә.

Өз һәјили һәр наз мәрә хүрри бәбә,
 Мәрә могбун винирәнки, дүлхүрд бирә,
 Чорә кәшди, дүл хүшдәрә хурди бәбә,
 Һуркуј әну һич нәс рафдә эз сәр дүлмә.

Кәлә јәтим шәнди мәрә, рафди бәбә,
 Јәтим мундә насданүм мә хутә бирә.
 Чүтам бәгдә јәтим дошдә вомухум мә?
 Әчә фүрсүм и һуркурә э сәр дүлмә?

Шоһ дог мәрә думон күрди, мә дорәм тоб,
 Күлүстуј мә бурон күрди, мә дорәм тоб,
 Балаһөј мә сәргир мунди, бирәм битоб,
 Пара бош дүл, әји мүшкүл чүтам дүм тоб?
 Һуркуј бәбә јә бо мурав эз сәр дүлмә?

2009

¹ Һурку – бирдән јә коф э јор оморә, нә букә сурәт ән јә одоми э пишој чүм оморә, дүл инсонә э ләрз вәнкәсдә

² мошол – хушәш

Бисдорум

Ә сәнгә дүл раст оморум,
Бовор сохдум, дүл вокундум.
Һәч данусдүм¹ Худојмәни,
Ә пишојү гәд бисдорум.

Һәч данусдүм офтојини,
Әз кәрмијү ләс бисдорум,
Һәч данусдүм сәс сәвкини,
Әз овозу мәст бисдорум.

Ә купәј күл допучундум,
Мүһбәт мәрә ә у дорум.
Ә пој вәнкәсд, сәргир мундум,
Јаралүјә дүл бисдорум.

У бивофо бирәһм бисдо,
Мүһбәт мәрә гимәт нә до.
Күлүстујмә сүпәнч бисдо,
Ә зимисту туш бисдорум.

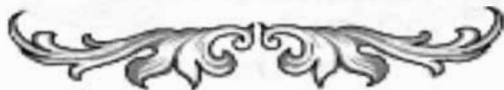
¹ һәч данусдүм – һәчи данусдүм

Вир сохдум мэ эз умоһојһо,
Бовор мэрэ э инсонһо.
Һонкој дэрвүш мундум тәһно,
Лап э Мәчнун тој бисдорум.

Ә дур мундум эз һиломмә,
Нисд јә дәрддан, јә һәрмәһмә.
Воруш бисдо һәрс чумһојмә,
Әз чуниш визор бисдорум.

Фәләк, э тү чү сохдәм мә,
Дог вонори һәчи э мә?
Зәри јара э синәјмә,
Әри дустһош дәрд бисдорум.

Ингәдә дәрд ,тү, мә дәчи
Ә сәр дүлмә һәр бој һәчи.
Гурбу мәсох э у овчи,
Әхи, э хок тој бисдорум!

Бијо мэрэ гэл ки, дэдэј.

Шэндэј рафдэј чэнд гэдэји,
Эз тү э дур мундэм, дэдэј.
И дү чүммэ чүмэрэһи,
Э кирошдэ рэһтү дэри,
Бијо мэрэ гэл ки, дэдэј.

Өрчү һэчи күшдэ мэрэ?
Э тамаруз һишдэ мэрэ?
Зијод сохдэ тү дэрд мэрэ?
Воку дэрэ, ди́ро, дэдэј,
Гэл ки мэрэ јэ бо, дэдэј.

Нэнујһојтү гојмэј дүлмэ,
Сохдэ кофтү војкэј чунмэ,
Покэ ширтү кэрмэ хунмэ,
Э чэндэк мэ дэри, дэдэј,
Бијо мэрэ гэл ки, дэдэј.

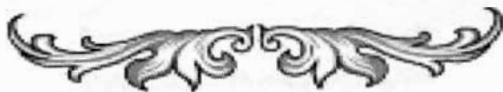
Өри тү мэ гэдэр бочум,
Э тэхт дүлтү мэ јэ точум,
Э дэсһојтү мэ миһточум,
Бијо мэрэ гэл ки, дэдэј,
Эз и хори вэки, дэдэј.

Сәһибсүзүм түсүз, әхи,
Кумәксүзүм түсүз, әхи,
Ә миһр¹ дәрүм түсүз, әхи,
Бијо мәрә гәл ки, дәдәј,
Әз и һолмә сур ди, дәдәј.

Ә һәсрәти ән руј түнүм,
Әз и һәсрәт нимә чунум,
Әдәм мүрдә, зарунчинүм²,
Бијо мәрә гәл ки, дәдәј,
Әз нәфәстү чун ди дәдәј.

Әдәм рафдә, ә рәһ дәрүм,
Бијо рас тү, вәхтә күрүм,
Ә занитү мә сәр вәнүм,
Әзүмбәгдә чун дүм, дәдәј.
Бијо, мәрә гәл ки, дәдәј.

2008

¹ миһр – сәхдә војкә

² зарунчи – курунә ночог

Јэтим

Ә гэд кофһо јә коф дәри,
Дүл инсонә ләрзундәни.
Сәхд курунә кофи "јәтим",
Ә хушә руз бирә гәним.

Јәтим мундә һич хуб нисди,
Чәнд гәдә мәтләб дүрүсти,
Һәсмүј јәтим булудлүни,
У һә сонхүрд, сәр дуллүни.

Һүмүр инсон хүр дәкүрдә
Әз кәләтә јәтим мундкә.
Һәм гоһумһо, һәми јодһо
Дүл сухундә ә у һәјлһо.

Уһо сигол, тимор дирә.
Кәлә-чүклә кумәк бирә,
Ә чәтини, ә һәсанти,
Ә јәтимһо водод бирә.

Омо, овоз сәс бәбәрә,
Нә ки, кәрми гәл дәдәјә,
Јәкиш насдә һәвәз сохдә,
Ә дүлүшү чикә офдә.

Дорун дүлмэ шивэн зэрэ,
Бэбэ-дэдэј бирэкорэ
Јэтим мундэ винирэнки,
Һэрс чүмүрэ покундэнки.

Бирэ, зиндэ кэлэтəһо,
Руж чарундэ эз һэјилһо.
И зулумэ һэсму дирэ,
Эз һүрш хүшдэ пара бирэ.

Бигэдүрһош бирэни ки,
Эз шидрэјү чиро бирэ,
Һэјилһорэ эз дү-јэки,
"Тэлһ эз ширин" чиро дирэ.

Бирэни ки, оһил, чоһил,
Ә бəхт хүшдэ бирэ гојил,
Әри кумək дэс вокундэ,
Ә дэр воку һэсрэт мундэ.

Бирэ инсон јэтим мундэ
Вир сохдэнки бовор дүлэ.
Кујит јэ бо, тэ э у чун дэ
Мэлһэм имбу һич у дүлэ?

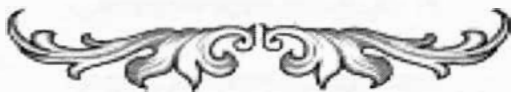
* * *

Әј дуст, кәвүл хурд мәсох тү,
Дәр дүл түрә фирәһ воку.
Бовор инсон вүр мәсох тү,
Ә дүл ән у јә рәһ воку.

Дүл ән инсон јә шишәји,
Урә һитјот күрдә кәрәк.
Дүл ән инсон јә кузкини,
Урә тәмиз дошдә кәрәк.

У инчәјә гүзүлкүли,
Сүпәнч мәсох, кәм һүмүри.
Сәхдә кәрми сухундәни,
Хиникә дәс бәјундәни.

2008

Бијо рәһм сох

Омон овчи, бијо рәһм сох,
Тур мәни тү э сәр рәһмә.
Јә һүркмишә¹ чәјронүм мә,
Дур офдорәм әз дәстәјмә.

Рәһ вүр сохдәм, нәс офдәнүм,
Домундәм мә э дог, дәрә,
Ә гәд сәнghoj шәх никәрә,
Ә пәсово рәһ нисд мәрә.

Омон овчи, бијо рәһм сох,
Тур мәни тү э сәр рәһмә.
Јаралүнүм, куллә зәрә
Пара сохди дуст дүл мәрә.

Јә сурданә нәс офдәнүм
Бијов шинрү хорој мәрә,
Винү хунә, ноләј мәрә.
Мәлһәм нибу и һол мәрә?!

Омон овчи, бијо рәһм сох,
Тур мәни тү э сәр рәһ мә.
Тәрс дә, ләрз дә э чәндәк мә,
Сәһибсүзүм, нисд кумәк мә.

Вир сохдәм мә, нәс офдәнүм
Нәгүл бирә у рузһорә.
Зәрдә сундуг хәјолһорә,
Ә дүл күрдә миродһорә.

¹ һүркмиш бирә – тәрсирә

Омон овчи, бијо рəһм сох,
 Тур мəни тү э сэр рəһмэ.
 Сијэ бири шəв мə, рузмə,
 Э хушə руј миһточум мə.

Эз һəжили јə кəлəфə
 Фəлəк овурд до э дəсмə.
 "Воку, - муку, и кəлəфə,
 Һэр мəтлəб тү э гэдү дə."

Эз умоһој мəндəјүм мə
 Чарусди у э чүл дукмə¹
 Нимə сохдəм һүмүрə мə,
 Кəлəф Һэлə э дəс мə дə.

Тур мəни тү э сэр рəһ мə,
 Омон овчи, бијо рəһм сох
 Эји Һолмə...

2007

¹ чүл дукмə – дукмəһој булшəј Әсли. (эз достон "Әсли - Кэрəм").
 Кэрəм шəв Һəриси уһорə тə сəбəһ насдə вəкəндə. Әхир јə "ох"
 кəширəни, эз аташ "ох" хүшдə сухдəни вoроморə

Дүлмә

Вэсси, мэкэш и чэбүрә¹,
һүмүр пучи зу варасдә.
Вэхт э синог кэши түрә,
Әз дәрд мәндә бошә дүлмә.

Күлүстуни чор кино² тү,
Мозолмәнди мәтләбһој тү,
Микирору и рузһој тү,
Гәрг мәбош тү э дәрд, дүлмә.

Ә сәр икид кор оморә,
Курунд мэкэш тү и борә,
Бијо воку тү дәрһорә,
Һофдранки бу миһму, дүлмә.

Биһил урә чәһ-чәһ зәрә,
Дүлхуш соху күл хүшдәрә.
Һәсрәт, нискил э дур шәндә
Јә кәм шор бош, динч бош, дүлмә.

¹ чэбүр – һәзоб, зулм

² чор кино – чор тараф

Воку мачлүс, биһил һәммә
Бијов расү эз диһ, үлкә,
Биһил һәрмәһ бу э сүфрә,
Покә дусти нә эшг, дүлмә.

Биһил мачлүс сәс э сәс дү.
Ән сәдигә гиноғһој тү,
Ә хәјр-хотур хушә руз тү
Пәјлә зәнү, шор бош, дүлмә.

Ношумојмәш бил рәһәт бу,
Ә эшговоз биһил пур бу,
Ә и мачлүс пәрвонә бу,
Ә сәр үшүг дусти дүлмә.

2007

Шир нэ түлки.

Өз дэс эн шир чэнд гэдэји
Түлки јомон дэрдэчэри.
Насдэ у нич э чүм дирэ
Һүнэрмэндэ балај ширэ.

“Балај эн шир сэр тик кэшдэ,
Хубһо э у һүрмэт дошдэ.
Балаһојү чүтам бирэ
Ә пишој кэс дү гэд бирэ?

Чофо-софо кэширэ јү
Әдэј һэјил кэлэ сохдэ.
Ә чүм јэкиш һэјилһојү
Јэ бо һүрмэт насдэ офдэ.

Балај эн шир э сэр дог вэ,
Һэјилһојү э күнч кули.”
Ә синэјү эрсун дог¹ вэ,
Сэбэб корэ насдэ түлки.

Пишој ширэ јэ руз түлки
Ә гэд вишэ омо бурри.
Курэ сохд у чүрэхэтэ,
Куфди э шир рүхшэнд сохдэ:

¹ эрсун дог – сузов дорэнијэ курунэ јара

"Овурдэнүм э јә чикә
Һә јә бо мә чәнд һәжилә.
Дәниш, виниш, э гәд вишә
Ә һәр тараф түлки кәшдә.

Нумтү шири, тү парчоји,
Чәнд вәхт бијо кузәт сохи,
Ә и һилом тә овурдә,
Јә һәжилә тү расундә".

Ә сәр тичә доһор вобу,
Һонкој һәјкәл појисдәбу.
Рачиһорә э сәјр добу,
Шир әз уһо мәст бирәбу.

Ә сифәтү мәрди вәбу,
Појисдәјүш јә нәгүл бу.
Ә чүмһојү товуш дәбу,
Ә куч хүшдә боворлү бу.

Вир нә сохд у һич сабурә.
Фәм сохд хуб-хуб у түлкирә.
Ә һофд ранг ди руј ән урә,
Куфди әз у чәнд кәлмәрә:

"Данусдэнүм, нуммэ шири,
Чофож дэсмэш жэ һэжили.
Кэлэ сохдэ у фэрзэндмэ,
Урэ дан ки, балај шири.

Ә коф хүшдэ, һәмэл хүшдэ,
Човобдоһи у һәмишә.
Јолтог нисди, сәр тик кәшдә,
Балај аслан ә гәд вишә".

... Ниданү ки, һич вәхт түлки,
Әз овурдә һәжилһожү
Ә руј һилом лап һәјиф ки,
Әдәј јолтог зијод бирә,

Инчи, сәдәф, мирвориһо
Әз лугонди коврә дәрјо
Ә дәс заркор вороморә.
Балај ширһош тәк-тәк бирә.

2008

*Шаир көнлүм дилә кәлиб,
Көр бир нечә севдасы вар.
Ше`ри, сөзү илә кәлиб,
Демә, бечә дүнјасы вар.*

МӘНИМ ДҮНЈАМ

Өзүмлэ сөһбэт

Еј элинэ гэлэм алан,
Ше`р, сэнэтэ мејл салан,
Мэ`насын дуж һәр кэлмәнин,
Сән гэлбинлә дүшүн дәрин.

Мәш`эл олан үрәк сөзү,
Кәрәм јанан одун көзү,
Заман-заман һеј алышыр,
Көр кимләрдән нә данышыр...

Кәнч һамлетин, Фәхрәддинин¹
Фачиәси, дујан гэлбин
Кәдәриндә гәрар тутур,
Кор гэлбләрә диван гурур.

Гогол, Сабир дәрдләринә
Сон гојмајыб тарих һәлә.
Андерсена, "Том Сојерә"
Тај тапачаг, де, о јенә?

Низамиләр, фүзулиләр
Баш галдырыб, гәринәләр
Архасындан данышырлар,
Үрәкләрдә јашајырлар.

Байрон, Пушкин, Вагиф, Вурғун
Сөз мүлкүнә олуб вурғун.
Мәкан гуруб бурда онлар,
Чох икидә мејдан сулар.

¹ Фәхрәддин – Н. Вәзировун "Мүсибәти - Фәхрәддин" әсәринин гәһрәманы

Еј әлинә гәләм алан,
Ше`р, сәнәтә мејл салан,
Гәләминә гүввәт верән
Бу хәзнәјә лајиг ол сән.

Сөз мүлкүндә гур бир гала,
О галаны сечән ола.
Шәфәг сачыб елә парла,
Күнәш белә һәсрәт гала.

Јер вер орда саф дујғуја,
Гәлбдән кәлән һәр ујғуја.
Садиг ол сән е`тибара,
Вәфадар ол дүз илгара.

Илһам пәрин кәлә чоша,
Елдән-елә о долаша.
Доғма јурддан ганадлана,
Мүдрик елдән гидалана.

Бу һикмәтә итаәтдир,
Һәм борчумуз, һәм күчүмүз.
Бу ибрәтә сәдагәтдир,
Елдән кәлән сел күчүмүз.

Еј әлинә гәләм алан,
Ше`р, сәнәтә мејл салан...

2009

Мәним дүнјам

Шаир көнлүм дилә кәлиб,
Көр бир нечә севдасы вар.
Ше`ри, сөзү илә кәлиб,
Демә, бечә дүнјасы вар.

Дујан гәлбин гүввәтидир,
Севәнләрин гүдрәтидир,
Әрәнләрин шөһрәтидир,
Көнүл дүнјам, мәним дүнјам.

Әсрарәнкиз бир дәрјанын,
Башы гарлы уча дағын,
Сәма кими бир үмmanın
Ајнасыдыр, мәним дүнјам.

Парлаг күнәш һәрарәти,
Гајнар булаг тәбабәти,
Ана сүдү тәрәвәти -
Чазибәдир, мәним дүнјам.

Дост јолунда е`тибардыр,
Позулмајан дүз илгардыр,
Ешг атәшли долу нардыр,
Пијаләдир, мәним дүнјам.

Сәдагәтдә севкисинә,
Вүгарына, исмәтинә,
Бәрабәрдир шух кәлинә.
Бакирәдир, мәним дүнјам.

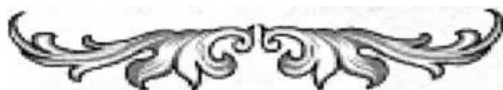
Әсли кими јар һәсрәтли,
 Лејли кими гәлб мөһнәтли,
 Хан гызы тәк сөз дәмәтли¹
 Мәһәббәтдир, мәним дүнјам.

Мәсләјиндә, намусунда
 һәчәрләрдән, никарлардан
 Кери дурмаз бир аддым да,
 Әр гејрәтли мәним дүнјам.

Дүнја бојда бир чаһандыр,
 һикмәт долу бир дастандыр,
 Мүчдә долу хош дөврандыр,
 Мө`чүзәдир мәним дүнјам

Бала мәним анд аманым,
 Одур мәним һәр күманым,
 Чағлајан сазым, каманым,
 Она гурбан мәним дүнјам.

2006

¹ дәмәт – күл дәстәси

Лөвһәләр

Дурмушам мән гумлар үстә,
Сејр едирәм көј дәнизи.
Динләјирәм сулар үстә,
Далғаланан сәссиз изи.

Үрәјимсә сакит дурмур,
Бир ан белә раһат олмур,
Бурулғандан азад олмур,
Бир лөвбәрсиз кәми кими.

Бәнзәрим вар көј дәнизә,
Мин сиррим вар онун кими.
Һәм кәдәрә, һәм севинчә,
Гојнум мәкан, онун кими.

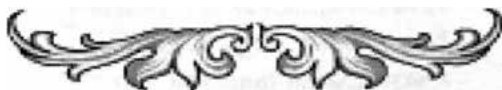
Бә`зән јаман сәбирсизәм,
Тәлатүмүм, фыртынам вар.
Далғаланыб, чошанда мән
Дардыр мәчрам, онун кими.

Бэ`зэн биллур бир ајнајам,
Гэлбэ мэлһэм мин дэвајам,
Ағушу кен мәрд анајам,
Ҷазибәм вар, онун кими.

Бэ`зэн нурлу бир мајағам¹,
Јол азмыша мән дајағам.
Зүлмәтләрә мән чирағам,
Јол ачырам онун кими.

Бэ`зэн суда әксин тапан
Бир улдуза мән тимсалам.
Кәһкәшанда мән үнванам,
Нурум јердә онун кими.

2007

¹ мајаг – мајак

Дүшүнчэлэр

*Һәрдән гәлбә дәва олур,
Хош бир сөз тәк дүшүнчәләр.
Һәрдән сирли рө'ја олур,
Дара чәкир дүшүнчәләр...*

Үрәјимлә тәзаддајам...
Һәрдән әглә миннәтдарам.
Һәрдән гәлбә мән бир гулам,
Һәр биријлә илгарым вар.

Бә'зән мәғрур бир гарталам,
Дағ башында дурур јувам.
Ојлағымдыр әнкин сәма,
Улдузлардан сорағым вар.

Бә'зән үркәк бала чәјран,
Бә'зән үмман¹ бир океан,
Бә'зән сөнмәз одлу вулкан...
Дахилимдә гасырғам вар.

Бә'зән инчә бәнөвшәјәм,
Илк баһардан мән мүчдәјәм.
Бәјаз гарын сојуғундан,
Сызылдајан јанағым вар.

Бә'зән сәнә бәнзәјирәм
Уча палыд, әјилмирәм.
Торпаг үстүн бәзәјирәм,
Көкүмдән дә дајағым вар.

¹ үмман – сонсуз, учсуз-бучагсыз

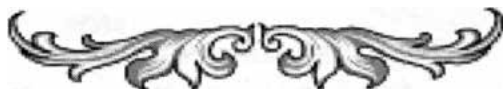
Ел гызыјам, Гәлбинурам,
Синәм галхан, сөзүм арам,
Һагг јолунда бир сәјјадам.
Һәр обада ојлағым вар.

Доғулмушам хош бир анда,
Сөнмәз нур вар көксүм алтда,
Күнәш мәскән салмыш орда,
Гәлб евимдә чирағым вар.

Көнүл сәсим олмур раһат,
Пәрвазланыб чалыр ганад,
Һәр мәканда гурур бүсат,
Бу сәсимдә нөврағым вар.

Бу нөврағын нидасында,
Арзуларын ганадында,
Мәскән салмыш үнванларда,
Уғурлара сынағым вар.

2007

Ана

Һеч ананы көзү јашлы
Көрмә еј дил, гэлбим јанар.
Ипәк ана үрәјинә
Кәдәр дејил, шан јарашар.

Көврәксә дә ана гэлби,
Онун дәрдә дөзүмү вар.
Гэлби губар, синә дәрдли
Ана көзү јаш, ган олар.

Мүгәддәсдир ана ады,
Мүгәддәсдир ана анды.
Чыхардығы һәр бир гәрар,
Сүлһә сипәр, галхан олар.

Бағышламаз һеч вахт ана
Һагсызлығы бир инсана.
Кәр әлиндән чыхса хәта,
Кизли јанар, бүрјан олар.

Садиг галар очағына,
Ишыг олар чирағына,
Нашы кирсә күл бағына,
Күлүстаны хәзан олар.

Һәјат чәксә имтаһана,
Сәһв едәрсә бә`зән ана,
Әкс дуарса баласына,
Гэлби дөнүб ал-ган олар.

Өзү билмэз, өтәр заман,
 Јаврусуну кәнч јашындан
 Мәшәггәтдә көрән заман,
 Өмрү-күнү фәған олар.

Көнлү ағлар, шам тәк јанар,
 Әмәлиндән пешман¹ олар,
 Бир мәканда тутмаз гәрар,
 Өмрү она зиндан олар.

Баласына диләр чара,
 Сәс салыбан даша-даға
 Тапылан тәк дәрдә дава,
 Зәриф көнлү шан-шан олар.

Өвлады кәр олса дилшад,
 Дөнүб уча бир дағ олар.
 Севинчиндән пәрвазланар,
 Күл јанағы хәндан олар.

Сәадәтдән пажын алар,
 Ана гәлби хошбәхт олар,
 Нәјат она бир лаләзар,
 Нәм баги-күлүстан олар.

2008

¹ пешман - пешиман

Нэвэмэ

Гэлбимин парасысан,
Баламын баласысан.
Сэнэ гурбан бу чаным,
Көзүмүн гарасысан.

Мирварисэн, инчисэн,
Күлүм, надир инчисэн.
Сэн көнлүмүн истэји,
Гэлбимин севинчисэн.

Көзөллэр көзэлисэн,
Сөзлэри мэээлисэн.
Күлүшүн чан дэрманы,
Руһумун бэээjisэн.

Бағымда ширин мејвэм,
Шириндэн ширин нэвэм.
Балам, истэрэм сэни,
Күлэр үз көрэм һәр дэм.

Сэн көнлүмүн арзусу,
Баламын өз јаврусу.
Атан, анан гој көрсүн
Сэни көзү долусу.

2007

*Үеч јарашмыр сәнә, инан,
Јазыг, бәдбин, мискин симан.
Амалында сән хош мәрам,
Дәрди дилдә дастан кәнлүм.*

МӘНИМ БӘХТИМ

Мәним бәхтим

Бу дүнјаја кәлдим чаға,
Азад, хошбәхт јашамаға,
Өз бәхтимдән кам алмаға
Доғма Вәтән торпағында.

Анчаг арзум боша кетди,
О хош күнләр чох тез битди,
Нә јазыг ки, изим итди
Бута күлүн јарпағында.

Чох сынады мәни фәләк,
Чалхалады бир дәрја тәк,
Сәсим батды ојунчаг тәк,
Галдым дәрдләр отағында.

Бачармадым мән көз ачым,
Баш галдырым, һава алым,
Күнәшә дә һәсрәт галдым,
Дәрд, чәһаләт јатағында.

Илләр, ајлар кәлди кечди,
Бир көзәли гәфил сечди,
Бир күн көзүм, нечә ишди,
Күлүш варды додағында?!

Бу анда мән чашыб галдым,
Көрдүјүмә инанмадым,
О көзәлә бир дә бахдым,
Исмәт варды бухағында.

Елә бил ки, дәрдә јадды,
Јашамаға инам варды,
Јаратмаға һәвәс варды
Бу дилбәрин марағында.

Онда көнлүм кушәләнди,
Чылғын тә`бим чушә кәлди,
Нәғмәләрим гоша кәлди,
Илһамымын нөврағында.

Нәләр кечди үрәжимдән...
Бу бәхтәвәр көзәли мән
Вәсф ејләјим динчәлмәдән,
Көзәл јурдун ојлағында.

Сәрмсәт олуб севинчимдән
Нәзәр салдым өзүмә мән.
Чох гызардым хәчаләтдән
Јазыг, мискин габығымда.

Јандым онда ичин-ичин,
Һеч билмәдән белә нечин
Бада вердим, ахы, нечин,
Өмрү чағлар јаз чағында.

Көнлүм һәр дәм душтаг олду
Кәдәр, һичран отағында.
Нијә, нечин һәмдәм олду
Көз јашымла јанағым да?

Илләр боју һәсрәт чәкдим,
Өмрүм боју ачы чәкдим,
Нијә белә һичран чәкдим
Бу үлвијјәт сорағында?

2006

Халлар үстэ

Халлар үстэ аста јери,
Мизраб, јаныг Кэрэм кими,
Инилдэтмэ сары сими,
Көнлүм еви виранэдир.

Дәрди шә`мдән олуб хәстә,
Мәним гәлбим симләр үстә
Сызылдајыр зилдә, пәсдә,
Налә чәкир, пәрванэдир.

Сыныхыбдыр сәсим, үнүм,
Хош авазлы шаир көнлүм,
Мин бир нәғмәм, ширин сөзүм,
Чан отағым гәмханэдир.

Ешг бағындан бир күл дәрдим,
Ону чани-дилдән севдим,
Гәлб евимә һәмдәм етдим,
Күлүм мәнә биканэдир.

Вәфасыза мән јар дедим,
"Кәл, ол мәнә дилдар" - дедим.
Саф дујғуму бимар етдим,
Гәлбим сыныг пијалэдир.

Дүшмүшәм мән белә дәрдә,
Ким рәһм едәр дәрдимәндә?
Ешгә садиг үрәјимдә
Һичран оху нишанэдир.

Әзәл күндән сәдагәтә,
Дүз илгара, мәһәббәтә
Садигәм мән гәлби хәстә.
Јә`ни, бунлар әфсанэдир?

2008

Нә дејим мән бу көнлүмә

Көнлүм суал етди мәнә,
"Пәришансан нијә белә?"
Тапаммадым сөз демәјә,
Нә дејим мән бу көнлүмә.

Ичимдәки гасырғадан,
Мәни бир ан динч гојмадан,
Дара чәкән хәјаллардан,
Нә дејим мән бу көнлүмә.

Өмүр мәнә олуб зиндан,
Усанмышам јашамагдан.
Сона јетмәз әзаблардан,
Нә дејим мән бу көнлүмә.

Јох, дејиләм бәдбин инсан,
Хош күнә мән атырам чан.
Нәјат мәнә бир имтаһан,
Нә дејим мән бу көнлүмә.

Хәјалымда гәрар тутан
О арзулар дүнјасындан
Узагдајам һәлә, инан,
Нә дејим мән бу көнлүмә.

2008

Достлар

Дәрјадајам, һәр тәрәфим
Абү-һәјат, тәшнә гәлбим,
Бир ичим су һәсрәтијлә
Јаман јаныр, аман, достлар.

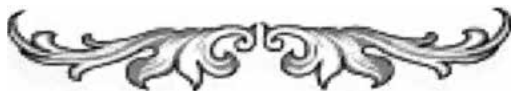
Бир бағдајам, гојну чәннәт,
Јарадыбдыр ону хилгәт.
Дадаммырам мән бир не`мәт,
Нәфсим чәкир јаман, достлар.

Ешгим мәним күнаһымдыр,
Бу пак дујғум гәлб аһымдыр,
Көз јашларым пәнаһымдыр,
Илгар олуб јалан, достлар.

Саф ешгими нечә даным?
Инилдәјир хәстә чаным.
Гары фәләк олуб залым,
Вермир она аман, достлар.

Һәр чөврүнә синә кәрдим,
Бу чәфадан дилә кәлдим,
Дејин, нијә синә дәрдим
Олмур она ә`јан, достлар?

2007

Көнлүм

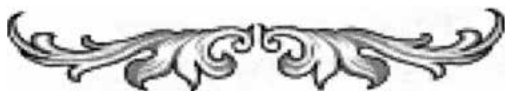
Дили гафил, нә јатмысан,
Ач көзүнү, ојан көрүм.
Јаман ағлар күнә галмыш,
Бу сәдпарә олан көнлүм.

Бир билинмәз дәрдә дүшдү,
Ел ичиндә дилә дүшдү,
Нијә бәхти белә дүшдү,
Мәним талан олан көнлүм.

Ешгим дөнүб һичран олду,
Бағрым башы ал-ган олду,
Көзүм јашы лејсан олду,
Мәним виран олан көнлүм.

Ағларам мән ачы-ачы,
Итирмишәм ана-бачы,
Олуб ширин дил мөһтачы,
Ешги јетим галан көнлүм.

2006

Үзү дөнүк

Үзү дөнүк, даш үрәкли
Вәфасыза көнүл ачдым.
Сурәтинә сәчдә гылдым,
Чамалыны күнәш сандым.

Инамына бел бағладым,
Бу севдадан шам тәк јандым.
Ешг чамыны ондан алдым,
Дәрди һичран нәдир, гандым.

Јалан олду әһди-пејман,
Күлшәнинә бүлбүл гонан
Јаз көнлүмү алды туфан,
Сәрт ајазлы гышда галдым.

Бу ешг гәлбә вурду јара.
Инанмадым доста, јара.
Мәчнун кими боз сәһраја,
Һәмдәм олуб, мејил салдым.

Ајағымда дәмир чарыг,
Дәрдли әсам мән тәк јаныг,
Чох доландым гәлби гырыг,
"Сәдагәт" хәјалдыр, андым.

Фәләк, дүшдүм јаман дәрдә,
Рәһм етмәдин дәрдимәндә.
Туш ејләдин јад кәмәндә
Пәрванә тәк одда јандым.

2007

Олду

Инчә, ләтиф чичәк идим,
Севки долу үрәк идим,
Үмид, арзу, диләк идим,
Көнлүм еви боран олду.

Вәфасыза бел бағладым,
Һәсрәт, нискил јаман олду.
Дәрјалар тәк мән чағладым,
Севән гәлбим бүрјан олду.

Сәдагәтә о анд ичди,
Е`тибары јалан олду.
Бағрым башын дәлди, кечди,
Әрзи-һалым јаман олду.

Кәнч јашында хош диләкли
Баһар көнлүм хәзан олду.
Гәлб евим дә, нә едим ки,
Көз јашыма мәкан олду.

2006

Чата билмәдим

Өмрүн пајызында нәләри андым....
Баһар һәсрәтијлә алышдым, јандым.
Алланды јанағым, сызлады гәлбим,
Дурна гатарына чата билмәдим.

Ширин хәјаллара чатмаг истәдим,
Ујујуб гојнунда галмаг истәдим.
Балалы чејрандан дырнаг истәдим,
Дағын думанына чата билмәдим.

Зүлмәт, һәсрәт шәфәгимдә әриди,
Шө`лә сачдым, буз гәлбләрдән әриди.
Шам тәк јандым, гәтрә-гәтрә әридим,
Нурумла дибимә чата билмәдим.

Киминин голуна дирәк олдум мән,
Киминсә көзүнә ејнәк олдум мән.
Киминин гәлбиндә диләк олдум мән,
Өзүм, имдадыма чата билмәдим.

Гәлби дағлар гәлбиләнди, кенәлди,
Үстләринә сојуг гарлар әләнди.
Күвәндијим дост-таныш тәк јөн әјди,
Дүз әһдә, илгара чата билмәдим.

Јанвар 2010

Көнлүм

Нә ағларсан ичин-ичин,
Чан отағы ал-ган көнлүм,
Нә сызларсан белә нечин,
Ешгә садиг олан көнлүм.

Жары етдин һәјат јолун,
Тикан олду сағын, солун,
Көр кимләрә көрпү олдун,
Бу говғадан дојан көнлүм.

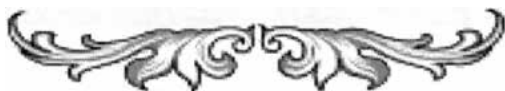
Һәјат ешги һәмдәминди,
Нијә белә зүлм ејләди,
Фәләк сәнә эзаб верди,
Инди зәбун олан көнлүм.

Һеч јарашмыр сәнә, инан,
Јазыг, бәдбин, мискин симан.
Амалында сән хош мәрам,
Дәрди дилдә дастан көнлүм.

Һәјат сәнә бир әрмәған,
Гәдрини бил онун һәр ан,
Өлүмә дә оху мејдан,
Јаша, јарат, каман көнлүм.

Бу һәјат ки, бир сәһнәдир,
Һәр кәләни, бил, кедәндир,
Сән дә из гој, көр о нәдир!
Бу дүнјада меһман көнлүм.

2008

*Мэслэјим, эгидэм Инсаны севмэк,
Она Инсан кими еһтираһ етмэк.
Бир дэ Јер үзүнэ Одда бәркимиши
Үрәкләрэ көрпү "ШАЛОМ"у сәпмэк.*

АДЫМА ЛАЈИГӘМ

Адыма лајигәм

Адым Батсиондур¹, синәм долудур,
Авраһам нәслинин вәрәсәсијәм.
Амалым хош мәрәм, гәлбим нурлудур,
Мән Одлар јурдунун төрәмәсијәм.

Мәним тәк бәхтијар, гәлби шад һаны,
Јенилмәз бир нәслин азад инсаны!
Бәхтимә тарихә из гојмаг дүшдү,
Пајыма бәхtimi јашамаг дүшдү.

Оддан јарандым мән, одда пакландым,
Булаг тәк дурулдум, чај тәк чағладым.
Бу доғма торпаға мејлими салдым,
Бу исти очаға миннәтдар галдым.

Тутдуғум јолумдан һеч сапмадым мән,
Дузу, чөрәјими тапдамадым мән.
Шаһ дағ, Баба дағдан изн алараг,
Кән`ан торпағынын изин алдым мән.

Сәрһәдләр адладым, јоллар гатладым,
Тутдуғум мәгсәдә, мурада чатдым.
Адыма лајигәм, ешидин, достлар,
Көнлүмдә хош арзум, хош диләјим вар.

Мәсләјим, әгидәм Инсаны севмәк,
Она Инсан кими еһтирам етмәк.
Бир дә Јер үзүнә Одда бәркимиш
Үрәкләрә көрпү "ШАЛОМ"²у² сәпмәк.

6 феврал 2011

¹ Батсион – гыз (гадын) адыдыр, мә`насы "јәһуди халгынын, Јерусәлим = (Гүдс) шәһәринин гызы" - демәкдир

² шалом – 1. салам, 2. сүлһ. (ивр.)

Ајыг олаг биз кәрәк

Нәләр кечир көнлүмдән
Сөз ачдыгча бурда мән
Бир пара инсанларын
Ријакар үзләриндән,
Сахтакар сөзләриндән...

Һәр анда бахдыгча мән
Онларын чилд дәјишән,
Илан кими сүзүлән
Фитнәкар көзләринә
Үзүлүрәм үрәкдән.

Көрәндә мән һәр заман
Онларын һаггы данан,
Һагсыза пәнаһ олан
Хәтакар үзләрини
Усанырам јенидән.

Үзүр мәни фикирләр,
Шир лигаблы түлкүләр
көлкәдән әксилмирләр...
Јә`ни мешә сечилмир,
Инсанлар әләминдән?!

Нэ гэдэр дэ чалышсан,
Өзкэјэ гара јахан,
Дили ширин, гэлби ган,
Нэфсинэ гурбан надан
Чэкилмир бу чэркэдэн.

Өмэли пак, гэлби нур,
Үзү јола инсанын
Кэсдириб этрафыны
Керидэ галмыр онлар
Инсанлар чэркэсиндэн.

... Инсандыр һэр вахт мәтин,
Түлкүјэ чарэ чэтин.
Һајыф вахтына, еј дил,
Этрафа бах, көзүн сил,
Гүррэлэн көрдүјүндэн.

Үзү күлэр, гэлби шэн,
Инсанларла фэхр ет сэн.
Онлардыр сэнэ һәмдәм,
Шәрикдир севинчинэ,
Үзүлүр әләминдэн.

Лыхылана дирэкдир,
Әзиләнә көмәкдир.
Билир ки, бу ибрәтдир.
Кери дурмаз адәтдән,
Дәрја кечә үстүндән.

Буна көрә биз кәрәк
Хатырлајаг вә биләк:
"Бар верән ағач, - дејәк, -
Битирмәмиш дејилдир
Ичи чүрүк мејвәдән".

Ајыг олаг биз кәрәк
Ујуб түлкү фе`линә,
Онун бәд әмәлинә,
Бир ан узаг дүшмәјәк
Инсанлыг шәрәфиндән.

Гој өлчәк әглимизи,
Динләјәк гәлбимизи.
Ајыг олаг биз кәрәк
Ки, бәлаја дүшмәјәк
Һеч заман нәфсимиздән.

2007

Нәдир инсан

Еј өзүндән разы инсан,
Мүштәбеһсән, ахы, јаман.
Јахшы, јаман ганмајырсан,
Һеч бир кәси сајмајырсан.

Чеврән боју фырланырсан,
Елә орда гулланырсан,
Тә`рифләрә алданырсан,
Өз ејбини анмајырсан.

Чох гәлбләрә вурдун јара,
Һеч бахмадын доста, јара,
Ган уддурдун доғмалара,
Бир көз ачыб ојансана!

Ишдир, гәфләт јүкүн атсан,
Кор гәлбинин көзүн ачсан,
Јан-јөрәнә сән бојлансан,
Бәлкә билдин, нәдир инсан.

"Ајғыр аты"н чиловласан,
Хош әмәлин чөврүн дадсан,
Тәмәли дүз көрпү чатсан,
Бәлкә билдин, нәдир инсан.

Тэкэббүрү јана атсан,
"Мэнэм" лијин дашын атсан,
Гэлбэ мәш`эл оду гатсан,
Бэлкэ билдин, нэдир инсан.

Инсанлары, ишдир, дујсан,
Севэн гэлбэ дајаг дурсан,
Көрэрсэн ки, өзүн нурсан.
Билэрсэн ки, нэдир инсан.

Өз гэлбинлэ барышанда,
Бу һәјата гарышанда,
Улдузлар тэк сајрышанда,
Бэлкэ билдин, нэдир инсан.
Бэлкэ дујдун, нэдир инсан.

2009

Гардаш

(Бә`зән белә дә олур)

"Анд јеридир үрәкләрдә,
Гардаш ады кәзир дилдә.
Бачысына дар күнүндә
Арха, дајаг, дағдыр гардаш."

Бел бағладым бу һикмәтә,
Инандым мән мәнәббәтә,
Баш әјдим бу үлвијјәтә,
Инан, сөзүм һағдыр, гардаш.

Елә билдим чан сирдашым,
Һавадарым, дирәк дашым,
Көлкәсинә сығындығым
Бир әјилмәз дағдыр гардаш.

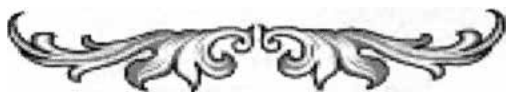
Дар ајагда дурдун дала,
Пак дујғума вурдун јара,
Салдын ону ајаглара,
Көрән, белә чандыр гардаш?

Сынағы вар бу һәјатын,
Дөзүмү вар имтаһанын,
Дөнүк чыхды е`тибарын,
Де, бу нечә чагдыр, гардаш?

Мән гадынам, һәм дә ана,
Әжилмәрәм, бил, надана,
Синә кәрмәк чәтин ана,
Мәнлијимлә тајдыр, гардаш.

Тапмасам да дајаг сәндә,
Дејиләм мән ачиз бәндә.
Инамым вар кен гәлбимдә,
Кәләчәк күн ағдыр, гардаш.

2008.

Лигаб

Бир пара мэхлуг ки вар,
Адына, билмэдэн ар,
Инсан дејиб, чэкир чар,
Инсанлар чэркэсиндэн.

Дэм вурур о гејрэтдэн,
Намусдан, сэдагэтдэн,
Инамдан, мэхэббэтдэн.
Нэ дејэсэн өзүндэн?!

"Мө`минэм, мө`мин" дејир,
Өзкәјә јол көстәрир,
Һагг јолуна көндәрир,
Бихәбәрдир сөзүндэн.

Сахтадыр һәр әмәли,
Дедији кәлмәләри,
Ајағы тутмур јери,
Од јағдырыр көзүндэн.

"Мәнәм" сөзү дүшмәјир
Бир ан онун дилиндән.
Кәч бахыша дөзмәјир,
Тез алышыр јериндән.

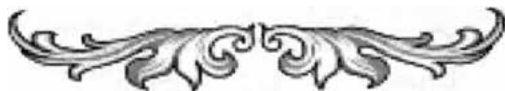
Нэ бир кэсдэн утаныр,
Нэ ар чэкир, усаныр,
Дојмур эмр вермэкдэн,
Дүшмүр эли белиндэн.

Гоча, чаван билмэјир,
Ја гоһум, јад билмэјир,
Кен дурмајыр нэфсиндэн,
"Ҳаггын" алып һәр кэсдэн.

Зәһмәт верир өтәнә,
Күч көстәрир јетәнә.
Иј дудугча тәләдән,
Әксик олмур көлкәдән.

Сиз дејин, еј инсанлар,
Көрән даһа нә галар
Көтүрүлсә ријакар
Лигаб онун үзүндән?

2007

Инди кэрэк хошбэхт олам

Мэн бир гары чанавар тэк
Парчаларам бу зүлмэти.
Ичимдэдир, гојмајыр тэк,
Сыхыр, боғур һәгигәти.

Мэн бир гары чанавар тэк
Парчаларам бу зүлмэти.
Ичимдэдир сојуг гар тэк.
Буза дөнүб ешг шәрбәти.

Вермәрәм мән даһа бада,
Гэлбимдәки чәсарәти.
Көмәјимә кәлиб чата,
Чағырарам дәјанәти.

Дилә кәлиб көнлүм јенә,
Инилдәјир бир каман тэк.
Гара кечир күнүм, јенә
Ағы дејир дил, јаман тэк.

Ана, сәнлә тән бөлмүшәм,
Һичран, нискил, дәрд јүкүнү.
Көз ачыб, һеч көрмәмишәм
Күлүмсәјән хош күнүнү.

Көз јашын да, гәм сәсин дә
Бешијимдән кәлиб кечиб.
Дилиндәки һәр нәннин дә
Үрәјими дәлиб кечиб.

Беш гардашын јасын тутуб,
Өзүм јаса гарышмышам.
Мән өлүмә мејдан гуруб,
Беш кәфәни дағытмышам.

Беш гәбирдән баш галдырыб,
Беш һүзндә јаха чырыб,
Көз јашынла јујунмушам,
Гәмли сүдлә ујумушам.

Даһа бешин кәтирмишәм,
Өз ардымча јетирмишәм.
Онлар чатыб боја-баша,
Мурадын дәјмәјиб даша.

Беш гардаша бачыјам мән,
Башларынын тачыјам мән.
Өзүм исә... тале ачы,
Унудулмуш бир сајачы.

Ағыр кечир һәјат јолу,
Гаты зүлмәт сағы, солу.
Өмрү јары етдим, инан,
Ону сәнә етдим гурбан.

Дөзәммирәм, бәсдир даһа,
Чох ағырдыр бу гәм јүкү.
Һа чәкирәм чатмыр сона,
Боғур мәни бу дәрд јүкү.

Көтүр, ана, сәнә галсын
Итирдијин бала дәрди.
Көтүр, ана, сәнә галсын
Бу ағырлыг, чәк бу дәрди.

Өзүн гатлан өз дәрдинә,
Өзүн агла өз дәрдинә.
Бәсдир етдин мәнә зүлүм,
Јохдур мәндә даһа дөзүм.

Гајтар мәнә өз өмрүмү,
Гајтар мәнә өз күнүмү.
Һәјат ешги - саф бир инчи,
Гој дујум мән бу севинчи.

Гајтар мәнә дурушуму,
Дахилимә бојланым мән.
Гајтар мәнә күлүшүмү,
Инсанлыға инаным мән.

Гајтар мәнә баһарымы,
Тәбиәт тәк чанланым мән.
Индән гурум сабаһымы,
Лалә кими алланым мән.

Гој ачылым бәнөвшә тәк,
Торпаг кими ојаным мән.
Күлләр үстә гој шәбнәм тәк,
Сүбһү-тездән дајаным мән.

Бар-бәһәрли пөһрә тәки
Тумурчугда ачылым мән.
Әтир олуб, чичәк тәки
Дөрд бир јана сачылым мән.

Дүзәнләрдә чүјүр тәки
Азад, сәрбәст доланым мән.
Гој парлајым Күнәш тәки
Һәр тәрәфә бојланым мән.

Дағ башындан думан кәлиб,
Гој апарсын дөрд-гәмими.
Дағ чајы тәк нә`рә чәкиб,
Орда јујум нискилими.

Гој көрмәјим даһа дөрд, гәм,
Сона чатсын гој бу әләм.
Овчу тәки бир даһа дөрд,
Атмасын бу гәлбә кәмәнд.

Инди кәрәк хошбәхт олам,
Сәадәтин јолун тутам.
Дамла тәки баш алыб мән,
Үмманлара говушам мән.

Сентјабр, 2009

*Азәрбајҹан, Одлар јурду, күлүстан дијар,
Бир дә Кән`ан торнагы тәк чүт Вәтәним вар...
Тәлѣјимә миннәтдарам, бәхтәвәрәм мән,
Ки, руһума гита вериб бу ики Вәтән.*

ТАЛЕЈИМӘ МИННӘТДАРАМ

Тәлҗимә миннәтдарам

Азәрбајчан, Одлар јурду, күлүстан дијар,
Бир дә Кән`ан торпағы тәк чүт Вәтәним вар.
Шәһри Гүдсә мәскән тапыб нечә тәригәт,
Инам адлы, үмид адлы сөнмәз үлвијјәт .

Азәрбајчан әзизләјир доғма өвлад тәк,
Јәһудини, һәм дә русу әһли ислам тәк.
Авраһам өвладынын "шалом" кәламы,
Кәзир һәр бир елдә, олуб сүлһүн мәрамы.

"Шалом" күнәш зәррәсиндә зијадыр, сачыр,
"Шалом" һәзин нәғмә кими гәлбә јол ачыр.
О тәр баһар чичәјиндә шеш дамласыдыр,
Бир иглимдән бир иглимә пај хончасыдыр.

"Шалом" – "Салам" бир һимн кими кәзир дүнјаны,
Хош амала, һагг јолуна чәкир инсаны.
Азәрбајчан бу мәсләкә садиг олубдур,
Әзәл күндән бу јола о үзүн тутубдур.

Тәлҗимә миннәтдарам, бәхтәвәрәм мән,
Ки, руһума гида вериб бу ики Вәтән.
Варлығымла әминәм мән һәр заман, һәр ан,
Шалом – Салам олар Јер үзүнү горујан.

Март 2011

¹ шалом – 1. салам, 2. сүлһ. (ивр.)

Јанындајам мән

Вэтән оғлу, галх ајаға, хаггыны истә,
Һејдәр Ата, Илһам кими дајағын вардыр.
Бу торпағы даим сахла көзләрин үстә,
Мүгәддәсдир һәр зәррәси, намусдур, ардыр.

Сән Бабәксән, гоч Короғлу, һәмишә мәрдсән,
Чаһанкирләр гылынчына синә кәрибсән.
Горумусан шәрәфини, әјилмәмисән,
Сән јенилмәз, әзәмәтли чанлы һејкәлсән!

Мүстәгилдир елин, обан, тәмиздир сәман,
Истиғбалы газанмысан ган баһасына.
Инләјир Гарабағ, дур она һәјан,
Мәлһәми тапылса чан баһасына!

Јај аләмә һагг сәсини, әдаләт истә,
Гој сәсинә гүввәт версин һәр дујан үрәк.
Сакит дурма, гојма әлин әлинин үстә,
Рәвамыдыр ајры дүшсүн, де, чандан үрәк?!

Јери кәлсә һеч чәкинмә, көзләмә даһа,
Кириш зәфәр јүрүшүнә, сарыл силаһа!
Гардаш, гәләбә бајрағын галдыранда сән,
Бил ки, јанындајам, гүрурлујам мән!

25 феврал 2011

Вәтән һәсрәти

Кән`ан торпағындан, мүгәддәс елдән,
Салам көндәрирәм, Вәтәним, сәнә.
Чохдан узагдајам, еј Вәтән, сәндән,
Нә едим, тәләјим беләдир, јенә.

Синәмдә үрәјим һаһаланыбдыр,
Узун илләр боју парчаланыбдыр.
Мәнбәјим, мәнсәбим ики Вәтәндир,
Бири гүдси мәкан, бири чәмәндир.

Көкүмлә бағлыјам улу торпаға,
Инамым, мәсләјим мүгәддәс "Тора".
Гојнуну ана тәк сән ачдын мәнә,
Өмүрлүк вурғунам, Вәтәним, сәнә.

Мәнә һәјат вердин, мәнә чан вердин,
Гәлбимә, руһума сән ганад вердин.
Доғма балан кими бәсләдин мәни,
Даим әзизләдин, сүсләдин мәни.

Көрүнүр, заманын һөкүмү бумуш,
Инсанлар үзүнү гибләјә тутмуш,
Ахышыб кәлибләр мүгәддәс јерә,
Гарышсын бурада бу доғма елә.

Мән дэ аҗры дүшдүм, еҗ Вәтән, сәндән,
 Руһа гита верән баги-күлшәндән.
 Һәсрәтәм бәһәрли, барлы бағына,
 Һәсрәтәм думанлы, гарлы дағына.

Һәсрәтәм о мави сәмаларына,
 Сәмада гыҗ вуран гарталларына.
 Һәсрәтәм бүлбүлүн һәзин сәсинә,
 Биллур булагларын зүмзүмәсинә.

Мәғрур Шаһ дағынын дурушуну мән
 Сеҗр едим, зөвг алым, бахым, һәсрәтәм.
 Мәһрибан достларын көрүшүнә мән,
 Гәлб долу севкиҗлә чыхым, һәсрәтәм.

Сәндән узагдаҗам, амма, еҗ Вәтән,
 Ешгин үрәҗимдән, вәсфин дилимдән
 Һеч вахт дүшмәҗәчәк, әмин ол ки, сән,
 Мән сәнин зәррәнәм, сән өзүмдәсән.

2009

Симах Шејда

Дејирләр Симах Шејда гонаг олуб Бақыда,
Дүнән ону көрдүм мән тәсадүфән экранда.
Азәрбајчан елиндә, о Одлар өлкәсиндә,
Тәмиз, сәлис бир дилдә данышырды чох садә.

Бир халгын тәмсилчиси, өз јери варды онун,
Ағ сачлы Шаһ дағына бәнзәри варды онун.
Көј-көлүн шәффафлығы дујулурду көзүндә,
Исти чәнуб күнәши әкс етмишди үзүндә.

Сәси гүввәт алмышды шаграг дағ чајларындан,
Мин не`мәтли торпағын биллур буаглаарындан.
Ешидәндә ону мән гәлбим гүрурла долду,
Үрәјим даға дөндү, синәм севинчлә вурду.

Мүдриг Дәдә-Горғудун хош, һәлим симасыны,
Гәһрәман Короғлунун һајғыран нидасыны,
Нискилли Рүбабәнин интизар сәдасыны,
Вагифин тәмасыны дујдум онун әсиндә.

Сап-сары зәмиләрин бәрәкәт төһфәсини,
Ал-әлван дүзәнләрин саф севки бәһрәсини,
Гәлбләрдә көзә дөнән Хочалы чөһрәсини,
Гарабағын дәрдини дујдум онун әсиндә.

Халгымын шаир оғлу Од јурдунда доғулду,
Оду мәш'эл етди о, өзү оддан јоғрулду.
Мүгәддәс он кәлмәдән¹ әхз етдији һикмәтә
Өмүрлүк садиг олду, инанды бу гүдрәтә.

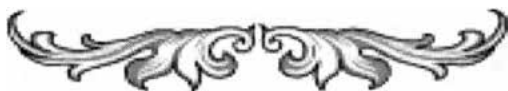
Чешмәләр тәк гајнады, сәма кими дурулду,
Дағлар тәк учалды о, јоллар кими бурулду.
Инсанлары сәсләди даима сәадәтә,
Өзүнүн үз тутдуғу мәскәнә, вилајәтә.

Будур, гәлбдә мәһәббәт бир чүт доғма елинә,
Гәдим халгы наминә, Вәтәнин шәрәфинә,
Бу мөһтәшәм күрсүдән јол ачыр о гәлбләрә,
Хош руһлу нәғмәләрлә һәмдәм олуб елләрә.

Вәсф едир өз халгыны Симах Шејда мәрамлы,
Бир мүдрик, бир ләтиф кәс, түкәнмәз одлу нәфәс.
Вәсф едир өз јурдуну Симах Шејда инамлы,
Бир меһрибан һәзин сәс, нәһајәтсиз бир һәвәс.

Јајылыр далға-далға доғма, әзиз торпагда,
Бу кичик халгымызын хош авазы, хош сәси.
Данышыр гәлбдә инам, данышыр Симах Шејда,
Ешидир бүтүн чаһан, динләјир Јер күрәси!...

2009

¹ Мүгәддәс он кәлмә – Синај дағында Аллаһ тәрәфиндән
Мошејә (Муса пејғәмбәрә) верилән он төвсијә.

Гэлбин һарајы

Бир ан әјлән, көнүл, сәнә сөзүм вар,
Дәрдим түғјан едиб, гэлбим ган ағлар.
Ана торпаг галыб ајаглар алтда,
Од тутуб бәдәним көксүмү дағлар.

Үзејрин јурдунда сусубдур Бүлбүл,
Ганады гырыгдыр мәғрур Лачынын.
Јалчын гајаларда солуб чичәк, күл,
Доғмача торпагдыр чәкән ачыны.

Көз јашы ахыдыр Иса булағы,
Истису үрәкләр јандырыр, јахыр.
Һеч көзләр көрмәсин бу дәрд, бу дағы,
Хочалы һарајы көјләрә галхыр.

Бир елин дилиндә ағы Хочалы,
Гэлбләрин силинмәз дағы Хочалы.
Гәрәнфилди, гызыл гана бојанды,
Бу вәшәт хәбәри дүнја доланды.

Јох олду тәмамән бир көј¹, бир оба,
Ушаглар, гочалар кетди һавајы.
Нечә мәрд өвлады удду бу дава,
Бурда галмады из гандан савајы.

¹ көј – кәнд

Анчаг кэл инлэмэ, ај дэрдли көнүл,
Кэл батма матэмэ, кэл батма јаса.
Вэтэнин јолунда верилэн өмүр,
Дөнүр торпағында һејкэлэ, даша.

Ана сүдү гэдэр мүгэддэс торпаг,
Горујар баласын ја шәһид, ја сағ.
Лазымдыр баш әјсин һәр оғул, һәр гыз,
Бу мунис һикмәтә дүнјада јалныз.

Оддан јоғрулмушдур бу улу торпаг,
Сарсылмаз, мүгэддэс амалы вардыр.
Ајаглар таптағы олмуш бу торпаг,
Зәфәрлә бајраг тәк учалачагдыр!

Апрел 2011

СӨРНУМӘ - МҮНДӘРИЧАТ

Ә зуһун чуһури һисдијә шиrhoһо:

Зуһун дэдәји

Гәләм	4
Зуһун дэдәји	6
Әри нәвәјмә	8
Шәв Нисону	9
Духтәр Кавкази	10

Бовор Худо

Пој нә зәрәм	14
Дэдәј	16
Сәркуш	17
Боворими рәһ Худо	20
Дэдәј	22

Дү хори

Азәрбајчан - Јәршоләјим	24
Дү дэдәј	26
Гүбә	28
Дәрдној һәрмәһи	30
Дү хори	32

Дүлмә

Дүлмә	36
Бәбә	37
Бисдорум	38
Бијо мәрә гәл ки, дэдәј	40
Јәtimi	42
Бијо рәһм сох	45
Дүлмә	47
Шир нә түлки	49

Азәри дилиндә јазылмыш ше`рләр:

Мәним дүнјам

Өзүмлә сөһбәт	54
Мәним дүнјам	56
Лөвһәләр	58
Дүшүнчәләр	60
Ана	62
Нәвәмә	64

Мәним бәхтим

Мәним бәхтим	66
Халлар үстә	68
Нә дејим мән бу көнлүмә	69
Достлар	70
Көнлүм	71
Үзү дөнүк	72
Олду	73
Чата билмәдим	74
Көнлүм	75

Адыма лајигәм

Адыма лајигәм	78
Ајыг олаг биз кәрәк	79
Нәдир инсан	82
Гардаш	84
Лигаб	86
Инди кәрәк хошбәхт олам	88

Таләјимә миннәтдарам

Таләјимә миннәтдарам	94
Јанындајам мән	95
Вәтән һәсрәти	96
Симах Шејда	98
Гәлбин һарајы	100

Бэсти Гэлбинур (Батсион Абрамова)

ГЭЛЭМ

Ә зуһун чуһури нә азербайҷони нүвүсдә оморә широһо
Јәһуди вә азәри дилиндә ше`рләр
Стихотворения на джуури и азербайджанском языке

Редактирование: профессор Михаил Яковлевич Агарунов
Корректурa: Шабтай Агарунов
Вёрстка и художественное оформление: Шауль Симан-Тов
Компьютерный набор: Батсион Абрамова

Мүәллифин ичазәси олмадан ше`рләрин сурәтинин чыхарылмасы,
компјутер системиндә ишләдилмәси, кассет вә ја CD-јә јазылмасы
гадағандыр!

Сборник подготовлен к изданию и выпущен
Центром сохранения и развития национальных традиций,
самобытности языка, культурного и исторического
наследия горских евреев «Sholumi»
при поддержке президента
Международного благотворительного фонда «СТМЭГИ»
д-ра Германа Рашбиловича Захарьева

Произведения Батсион Абрамовой в авторском исполнении
можно услышать на Radio Imid.fm -
совместном проекте Центра «Sholumi» и «Aksakal Media Group»,
при поддержке Фонда «СТМЭГИ».
Вещание осуществляется на сайте www.stmegi.com

Подписано к печати: 15.02.2012
Формат: 60 x 90 1/16
Гарнитура: Times
Усл. печ. листов: 16,6

Отпечатанно в Хайфе (Израиль)

www.sholumi.com - sholumi@gmail.com

© Batsion Avraham 2011, Israel
© «Sholumi» 2011, Israel

ГЭЛЭМ

Стихотворения на джуури
и азербайджанском языке

Батсион Абрамова (Бэсти Гэлбинур) родилась в Красной Слободе Губинского района Азербайджана. В 1974 году закончила факультет иностранных языков Педагогического института в Баку и много лет преподавала английский язык в средней школе.

В 1991 году репатриировалась в Израиль, где получила второй диплом о высшем образовании, закончив факультет социальных работников Хайфского университета.

В последние несколько лет занимается литературным творчеством. Пишет на джуури (языке горских евреев) и на азербайджанском.

У неё пятеро детей и четверо внуков.

Sholumi

Центр сохранения и развития
национальных традиций,
самобытности языка,
культурного и исторического наследия
горских евреев